

Звіт Комісії ГПБ у справі 15-го пластового куреня ОЗО

30.04.07

Зміст

Звіт

- Ст. 01 Вступ
Ст. 02 А. Ствердження
Ст. 03 Б. Рекомендації
Ст. 03 В. Підстава стверджень і зауважень
Ст. 04 Г. Додаткові сугестії/зауваження

Прилоги

- Ст. 05 I. Зауваження до документу “Шлях лицаря ОЗО”. Ідея Ордену Залізної
Остроги
Ст. 07 II. Зауваження щодо історії ОЗО
Ст. 08 III. Уривки з “Матеріалів до проблеми завішання діяльності куреня”
Ст. 09 IV. Відповіді ОЗО на “Відкрите Звернення Куренів”
Ст. 10 V. Зауваження до “Мілітаризм в Пласті” Юрій Юзич
Ст. 10 VI. Зауваження щодо Інструкцій з Організації “Легіон”
Ст. 11 VII Зауваження до “Пласт і Політика” Віталій Троць
Ст. 13 VIII Зауваження до “Протоколу сходин конвенту” 28.08.04
Ст. 13 IX. Зауваження щодо відповідей членів ОЗО на Опитник
Ст. 16 X. Зауваження до картини Богоматері
Ст. 16 XI. Расизм -- думки
Ст. 17 XII Приклади невідповідних дій і положень членів куреня ОЗО
Ст. 18 XIII. Психологічні наслідки пониження Др. Христя Ковальська

Вступ

1. Комісія працювала від 1-го листопада 2006 до 30-го квітня 2007.
2. Члени Комісії: пл. сен. о. Олександр Воловенко (голова), пл. сен. Юрій Кузьмович, пл. сен. Таня Джулинська
3. Праця:
  - Комісія приготувала Опитник для членів ОЗО і проаналізувала відповіді тих, що відповіли. (Відповіло 28)
  - Просила, одержала і переглянула ряд документів походження, яких встановлене. Аналіза деяких подана у Прилогах.
  - Е-поштою дискутувала/аналізувала вищезгадані документи.
4. Львина частина Звіту і Прилогів є підписана всіма членами комісії з кількома вийнятками. Точки, які пл. сен. Юрій Кузьмович не підписав є зазначені *: Ствердження 4(1), 4(2), 5(2); Рекомендації 1., 3.

А. Ствердження:

1. Курінь ОЗО в своїй ідеології захищає позиції, які є незгідні з Пластовим Статутом і прийнятими позиціями у традиційному Пласті. Це відноситься до інтерпретації місії Пласту, ідейних залогів Пласту, 3-ох головних обов'язків пластуна. (Див. Зауваження до документу “Шлях лицаря ОЗО”. Ідея Ордену Залізної Остроги.)
2. ОЗО впроваджує новий напрямок в програмі, військове Пластування, яке в сутті міняє Пласт. (Табір Легіон, пісні, які оспівують мілітаризм.)
3. ОЗО плекає нетолерантність. (Див. “Інструкції для Легіону” і “Зауваження до Історії”)
4. ОЗО поводиться, як організація в організації.
  - 1) ОЗО переводить семінари/вишколи для пропагування своїх позицій і втягає юнацтво до того. (Див. Протокол сходин конвенту 28.08.04 Ідеологічні резолюції) [* Пл. сен. Юрій Кузьмович не підписує.]
  - 2) ОЗО плянує писати свої підручники, свої правильники. Без порозуміння проведів, це не їхнє діло. (Див. Протокол сходин конвенту 28.08.04, Методичне забезпечення) [* Пл. сен. Юрій Кузьмович не підписує.]
  - 3) Принайменше один з провідників ОЗО має пляни перебрати/змінити цілий Пласт. (Див. Мілітаризм в Пласті Ю. Юзич. *Зробимо Пласт яким треба і виключимо з Пласту всіх, хто проти нас.*) Тому, що стаття міститься на веб-сторінках ОЗО, означає, що інші поділяють думки. Це є нечесна поведінка.
  - 4) Таємниця є одна з обов'язків озонів. (Див. “Членство” на веб-сторінці ОЗО.)
5. ОЗО свідомо ширить або толерує расизм і не кладе досить уваги на скавтський імідж Пласту
  - 1) Члени ОЗО не чулі або байдужі до виявів расизму: табір Звятиги під час ЮМПЗ 2002, поява картини Богоматері у шоломі на інтернеті, (Див. Відповіді до Опитника) [Навіть після того, як КІПР вияснила свою позицію після табору Звятиги. (Див. Уривки з “Матеріалів до проблеми завішання діяльності куреня”, Після ЮМПЗ 2002)]
  - 2) Деякі члени ОЗО вживали пластову символіку в Естонії на військовому тренінгу. * Пл. сен. Юрій Кузьмович не підписує.
6. Легіон дає потенціально тло до зловживання дітей, фізично і психологічно. (Див. Зауваження щодо Інструкцій з Організації “Легіон”)
7. ОЗО сприяє вступові пластунів/Пласту у “політичну систему України”. Пласт як організація може боронити політичні позиції згідні із своїми вартостями, але не є завдання Пласту бути частиною політичної системи. Щодо індивідуальних пластунів, частинно це може бути позитивним, але є докази, що деякі члени ОЗО перейшли межу між допустимою політичною акцією і недопустимою, партійною акцією, втягаючи Пласт/пластунів, включно з юнацтвом, у репрезентацію конкретних партій. [Марш ОЗО є Марш УНСО; вживання “Гімну ОУН” та “Молитви українського націоналіста” на пластових таборах і заходах.] Неясно до якої міри провідники толерують недопустимі прояви членів. (Див Пласт і Політика, Віталій Троць)
8. Є ряд невідповідних дій поодиноких членів куреня. На деякі вже були певні наслідки, на інші мабуть не було. (Див. Приклади невідповідних дій у Прилогах.)

Б. Рекомендації

1. ГПБ повинно розв'язати курінь, але не викидати всіх членів. Мабуть жадний правильник не покриває ситуації пов'язаної з ОЗО, але ГПБ відповідає за пластову ідею. [* Пл. сен. *Юрій Кузьмович не підписує.*]

2. Пластові проводи повинні виразно висказати пластові позиції щодо інтерпретації місії Пласту, ідейних залогів Пласту, 3-ох головних обов'язків пластуна. (Див. Підстава стверджень і зауважень.)

3. Пластові проводи повинні заборонити військове пластування хоча на якийсь час, поки не будуть краще вивчені різні концепції. [* Пл. сен. *Юрій Кузьмович не підписує.*]

4. Щодо поодиноких членів ОЗО

(а) Провідники

З провідниками, які створили курінь, які його провадили, які творили незавжди чесні пляни, які обороняють курінь на кожному кроці потрібно поодиноким говорити, щоб ствердити їхню позицію, щодо прийнятих вартостей. З ними повинні б говорити члени Крайової Ревізійної Комісії в Україні.

(б) Загал членів.

Між членами загалу куреня напевно є гарні сумлінні люди, які вірять, що творять добро дітям і Україні. Але, щоб ніхто не ширив шовінізм, расизм, автократію поміж дітьми всі повинні б в якійсь формі заявити свою піддержку пластової позиції. Процес повинен назначити КРК.

(в) Приклади невідповідних дій поодиноких членів куреня на які не було наслідків варто переглянути. КРК в Україні повинна б рішити, як реагувати щодо поодиноких випадків.

В. Підстава стверджень і зауважень

Ствердження і зауваження до поодиноких документів базовані на певному зрозумінні Пласту і його позицій. Ось деякі з них:

- пластуни плекають патріотизм не шовінізм,
- пластуни плекають демократичні вартості не автократизм або расизм,
- пластуни вірні Україні і готові працювати для її добра, але Україна має існувати для добра своїх горожан не "Україна понад все",
- пластуни не понижують гідності других,
- будь-яка програма це тло для плекання все-людських вартостей і самовиховання
- у Пласті ми не пропагуємо жадної карери і не приготовляємо молодь до жадної специфічної карери,
- лояльність до куреня не може переважати лояльність до Пласту ,
- жадний курінь не може мати місії і не може пропагувати вартостей, відмінних від пластових.

Г. Додаткові сугестії/зауваження

1. Людина, яка належить до політичної партії, яка пропагує цінності незгідні з пластовими, не повинна бути виховником, а можливо і членом Пласту. Наприклад, член комуністичної партії, тому, що комунізм пропагує атеїзм тощо.

2. Проблеми, що виринули з куренем ОЗО чи деякими членами це наслідок занедбаних справ у Пласті загально і в Україні специфічно. У Пласті потрібно більше уваги і висвітлення таких тем як: расизм, шовінізм, плекання самовиховання, плекання провідництва, якого провідника ми плекаємо; поняття “послуху” , чи ми готові пропагувати поняття “ rule of law”; зрозуміння шанування гідності людини; що значить “служба батьківщині” у Пласті сьогодні; допустима політична дія у Пласті, недопустима політична дія у Пласті; які пісні ми не повинні співати. Молодь треба виховувати на позитивних цінностях, тоді буде здоровий нарід, успішна держава.

Прилоги

I. Зауваження до документу “Шлях лицаря ОЗО”. Ідея Ордену Залізної Остроги

Інтерпретація ОЗО міняє мету Пласту, яка є описана у Статуті.
Ось пояснення.

Засади, які ОЗО відстоює і здійснює:

1. Вірність Богові

...Рідними для українського народу християнськими церквами є Українські патріархальні Правослана і Греко-Католицька Церкви.

Це правда, але що про інші церкви? Чи українець іншого віроісповідання є другорядним? Чи ОЗО не приймає таких пластунів і чи Пласт не повинен їх приймати?

Пласт і цілий скавтський рух є для тих, що вірять в Бога, без обмежинь віроісповідання. В Канаді були добрі пластуни інших віроісповідань.

Одночасно плекання духовості у Пласті включало і включає писання писанок, колядування, часом стійка при Божому гробі, можливість вислухати Службу Божу в неділю тощо. Вартості у Пласті (так як і в Скавтіngu) прийшли від християнських церков, бо скавтіng/Пласт розвився в тих суспільствах, але всі великі релігії мають дуже подібні вартості і сьогодні члени різних віровизнань є скавтами.

2. Націоналізм. “Україна понад усе.”

Ні, жадна держава не є понад Правдою, Добром і Красою.

Могутність нації є головною запорукою задоволення особистих інтересів її членів.

Ні. Вплив на рішення керування державою, тобто здорова демократія, є головною запорукою задоволення особистих інтересів її членів. “Могутність” ні при чому. Може бути “могутня”, жорстока держава, яка гнобить принайменше частину своїх членів. Держава буде взірцевою, коли взірцево дає нагоду на самозахист і самоздійснення своїм членам, тобто нагоду на плекання добра/духовості/своєї культури/краси, сповнення своїх мрій.

Бути вірним Україні означає: бути відданим культурі, вартостям та інтересам української нації та держави, яку вона творить; ставити інтереси української нації, як спільне добро усіх українців, понад будь-які інші інтереси; робити все для того, щоб українська нація посіла провідне місце серед народів світу.

Це означає, що українець має служити інтересам нації і держави. У демократії держава має служити горожанам. Одночасно громадяни держави мають обов’язки супроти держави.

Хто творить “націю” є дискусійне питання. Виринають всілякі питання до ОЗО твердження:

Хто включений в українську націю? Всі горожани? Лише ті, що мають “українську

кров”)? Якщо так, який процент? Чи ті, що мають українську маму? Чи українського тата?

Які є інтереси української нації? Напевно плекати укр. мову і спадщину, але що робити з меншинами? Їх повиганяти? Чи на силу пробувати асимілювати? Чи відібрати всі права?

І чи українська нація має обов’язково *мати провідне місце серед народів світу*, чи так як кожний пластун індивідуально, має старатися досягнути свій потенціал? Кожний з нас не може бути першуним, але кожний з нас має старатися досягнути свій Богом-даний потенціал.

3. Аристократизм. “Якість перед кількістю”.

... Історію творять більші досконалі одиниці, які власними зусиллями здобули право на провідництво та ведуть за собою інших.

Що значить *досконалі*? Хто рішає? Що значить *власним зусиллям*? Яким? Чи діфініція ОЗО не включає Сталіна і Гітлера? Чи члени даного суспільства не мають рішати хто має бути провідником, хто виконує їхню візію?

Зміст історії людства – прагнення до вартості, першості, всебічне удосконалення людини у життєвій праці і боротьбі за свої ідеали.

Чи “першість” прагнуть загал людей, чи провідники?

Три Головні Обов’язки пластуна є основою для всебічного патріотичного самовиховання, не для *виховання кращої, всебічно досконалої української людини.*

Що значить “*кращої*”? Кращої від кого? Від всіх “чужинців”? Чи існують “досконалі” люди?

4. Лицарство. “Перемога або смерть”.

Це є відповідний клич для вояка, який боронить свою націю/державу перед ворогом, який хоче цю націю/державу знищити. Але що це має означати для молодого пластуна в часі його розвитку? Всі хартії стверджують, що діти/молодь не має воювати.

Маємо бути всебічно готовими до захисту особистої честі

Так, але хто рішає які є *інтереси української нації* за які варто вмерати? Чи це має рішати провідник, який сам рішив, що він “більш досконалий” і себе сам визначив, як провідник?

Що значить “*добрі усі дієві засоби*”? Чи це включає нечесні засоби? Чи це означає, що мета оправдує засіб?

5. Здоровий спосіб життя. “Здоровий дух у здоровому тілі”.

Підставово всі пластуни погоджуються. Похвально, що “озони” *відкидають усе, що шкодить (їхньому) здоров’ю, зокрема тютюн, алкоголь, наркотики ...*

Але поміркований вжиток алкоголю не конечно шкодить на здоров’я дорослим (до пеної міри є корисним). Отже чому свої правила накидати другим дорослим? Творити правила заборони алкоголю для загалу пластунів лише провадить до зневаги правил.

Варто також подивитися на загал суспільства. Щоб поборювати надужиття алкоголю може бути корисним плекання “культури” відкидання і “озонів” приклад є позитивним кроком у цьому напрямку, але варто також плекати культуру поміркованого вжитку алкоголю, який шкідливий головно в надмірному вжитку. Також варто пам’ятати, що алькологізм чи вживання наркотиків це підставово втеча від “життя”, від безнадійності, від браку можливості на самозахист чи самоздійснення. Держава повинна б в першу міру подбати, щоб всі мали реальні можливості на корисне життя.

6. Покликання Пласту. “СКОБ!”

Справжня мета Пласту –

Чому “озони” мали б рішати “справжню мету Пласту”? Мету визначив основоположник Дрот і загал прийняв у Статуті?
[Пласт організація української молоді для всебічного, патріотичного самовиховання.]

7. Покликання Ордену. “Порядок, праця, провід”.

... Головними засадами самоорганізації членів ОЗО є ідейна та організаційна карність, праця на коритсь справи та готовість вести найважливішу ділянку праці – обов’язок провідника.

Якої “справи”? Чи може впровадити їхню “справжню мету”?

II. Зауваження щодо історії ОЗО

Модерні озони не продовжують історії куреня

1930 р до Ордену Лицарів Залізної Остроги належав Тарас Дурбак, який вкінці впинився у ЗСА і доложив багато до розвитку програм, правильників та окреслення пластових вартостей у діяспорному Пласті, той Пласт, що озони на кожному кроці відкидають.

Провідною спеціалізацією ОЗО була робота з новацтвом.

Не військово пластування.

Значних зусиль докладав курінь ОЗО для формування товариської атмосфери і вогнища старшопластунського життя. .... З метою налагодження міжкурінних стосункв ОЗО ....

Не було осудження куренів. Була толерантність.

Озони були активними на багатьох ділянках (пластового) і громадського життя.

Цікаво чому в 1996 р. озони обмежилися до ВП?

1996 р,

Відроджене ОЗО ставило своїми завданнями: зміцнити гололові пластові вартості у недавно відновленій пластовій організації в Україні,

Що значить головні? Чи правда чи справедливість, чи 12-а точка закону? А найважніше – хто рішає? Озони?

напроти вагу існуючим ліберально-розваговим настроям;

Чи *ліберально-розвагові* курені треба осунути з Пласту, навіть якщо члени прийняли пластову присягу і дотримуються правильникам, що їх стосують? Пласт не накидає пластунам їхні зацікавлення.

*плекати краці традиції українського Пласту 1911-1939 рр., ,
популяризувати здоровий спосіб життя (зокрема, не вживати алкогольних напоїв та не палити),*

Хто рішає, що є кращі традиції? Озони для себе можуть рішати, але не накидати другим. (Напр. Невживання алкогольних напоїв.)

розвивати військово патріотичне виховання юнацтва

Чому *військово-патріотичне*, немов військовий патріотизм кращий від нормального? Це є шкідливе поняття і баламутить молодь.

III. Уривки з “Матеріалів до проблеми завішання діяльності куреня”

(До комісії подав Богдан Яцун)

2.09.02 Андрій Гарматій до Захарчишини КІР

Призупинити дію резолюцій 7КІЗ про розвиток військового пластування до того часу, поки не будуть розроблені основи цього виду пластування, детально обговорена і затверджена його концепція.

Але

2003 відбувся Легіон (табір військово-патріотичного виховання)

Звіт КТК Зауваження: емоційна напруга викликала зверхнім ставленням старшини, велике фізичне виснаження, наявність фізичних покарень, погане харчування ....

Після ЮМІЗ 2002

Про тлумачення п.3.10 (В) Статуту Пласту – НСОУ

I. Відповідно до Конституції України, чинного законодавства України, міжнародних норм та Статуту Пласту – НСОУ, Крайова Пластова Рада Пласту – НСОУ постановляє вважати діяльністю, яка суперечить Статуту Пласту – НСПУ та заплямовує добре ім'я Пласту – НСОУ, наступну діяльність:

- *Поширення та пропагування ідеології, історії, символів чи ритуалів тоталітарних, насильницьких режимів;*
- *Використання символів наближених до символів тоталітарних, насильницьких режимів чи ідеологій;*
- *Приниження людини чи групи людей за ознаками раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного походження, за мовними або іншими ознаками.*

II. КІР Пласту – НСОУ визнаючи конституційне право кожного на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, вважає при цьому обов'язковою для членів Пласту-НСОУ неприпустимість діяльності, яка може загрожувати цілісності чи репутації Пласту – НСОУ.

{Після цього листа та обвинувачень учасників табору Звитяга, є неможливим, що Онуфріїв міг невинно виставити образ Матибожої. Також, принайменше провідники повинні були бути чутливими до виявів расизму тощо }

Питання твореться: чи курінний провід ОЗО і пластові проводи загально відповідно реагували на проблеми, які виринали.

ІV. Відповіді ОЗО на “Відкрите Звернення Куренів”

Кілька завваг до конкретних тверджень:

ОЗО” Автор “Напрячних” називає “Юнацтво ОЗО симпатиків куреня серед старшого юнацтва, які виявляють бажання приєднатися до куреня після свого переходу в УСП.

Але Існує програма вишколу для юнацтва

Виглядає, що “Юнацтво ОЗО” не є лише симпатики куреня, а зорганізована група, яка має певну програму і переходить певний тренінг.

Закид куренів

“Зокрема, Курінь ОЗО визначає, основні свої завдання, як:

Формувати нові політизовані “національні ідеї” на зразок “вплив Пластового закону”, “12 прикмет характеру українського націоналіста” і презентувати ці ідеї на внутрішніх та зовнішніх заходах.”

ОЗО

Поширення пластових вартостей в українському суспільстві завжди було одним із завдань Пласту.

Але “12 прикмет характеру українського націоналіста” не належать до пластових вартостей, так як ми їх розуміємо. ОЗО має шовіністичне поняття “націоналізму” і хоче пропагувати автократичні поняття (Україна понад все) радше ніж деморатичні вартості, які цінують права людини. Пластові проводи повинні виразно заявити, на чому Пласт стоїть.

ОЗО *Окремі члени нашого куреня працюють в напрямку популяризації і сучасної інтерпретації ідейних засад Пласту, зокрема через проведення ідеолічних вишколів.*

Але Не справа ОЗО інтерпретувати ідейні засади. ОЗО має відмінну Інтерпретацію ідеології і хоче її накинути всім.

ОЗО *Наш курінь старається мати порозуміння з усіма куренями УСП і УПС в питаннях розвитку Пласту і співпрацювати з ними на засадах рівноправності і взаємоповаги.*

Але У своїй історії курінь виразно пише, що повстав плекати *кращі* вартості на відміну інших.

.....

У. Зауваження до “Мілітаризм в Пласті” Ю. Юзича (на веб-сторінці ОЗО)

“Є і Українська воєнна доктрина... Ми хочемо виграти війну, велику й жорстоку війну, яка зробить нас володарями Східної Європи.”

“Для чого мілітаризм в Пласті? У більшості випадків це питання навіть не ставиться. Плакається такий собі мілітаризм задля мілітаризму.”

“Наша воєнна доктрина знає тільки тотальну війну, в якій мусять брати всі фізичні, духовні й матеріальні сили української нації (Михайло Колодзінський, пластун).”

Звучить, що це має бути ціль військового пластування, яке розвивають озони.

“Як оформити військове пластування? Вступити в УНСО. Ще краще – Тризуб. Зробимо Пласт яким треба і виключимо з Пласту всіх, хто проти нас. А може створимо, ще одну організацію...”

Змінити Пласт так, як ми хочемо а інших виключимо виявляє автократизм і нечесність. Це не є помилкова дія, це є неправильне думання. (Озони постійно признаються до помилок в дії, підкреслюючи, що всі роблять помилки.)

Особа, що думає всіх “інших” викинути не має місця в Пласті.

УІ. Зауваження щодо Інструкцій з Організації “Легіон” Юрій Юзич

Щодо програми/вказівок описаних у документі

Програма і вказівки описані/пропаговані у документі перечуть пластовим вартостям. Ось деякі приклади:

1. Пропагування/заохочення або принайменше толерантність негативного ставлення до молоді: пониження, фізичне знуцання (abuse) (голод, перевтома), кари. Військовий тренінг часто уживає приниження, як засіб витринувати слухняного вояка. У випадку молоді пониження, навіть якщо представлене, як гра може мати погані наслідки. (Приклад табору Герц.) Військовий тренінг має бути для дорослих не для юнацтва. В жадному випадку це не діло Пласту.
2. Пропагування невідповідних понять/вартостей (*“Оголошення ... має містити – відмову вегетаріанцям та іншим миролюбам, слабодухам, малоосвіченим та фізично слабким”*.) Цей список погано свідчить про толерантність та наставлення до всебічності
3. Намагання створити “організацію в організації”: пропагування льяольности до куреня ОЗО понад льяольністю до Пласту.
4. Впровадження іншої додаткової присяги.
5. Пропагування засекречення, протилежно до бажаної відкритости.

На загал є вражіння, що підготовляється молодих/дітей партизанів, які, по чиймусь наказі, будуть боротися проти “якогось ворога” і це у самостійні Україні. Пластуни мають приготовлятися будувати добру, многогранну українську державу.

Юрій Юзич заявив, що Напрямні ніколи не були прийняті куреном і що нема напрямних для табору Легіон. Залишається питання, до якої міри оригінальна пропозиція на Напрямні одного з провідників, вплинула на переведення таборів. Скільки таборів і до якої міри були “пеклом” для юнацтва?

УІІ. Зауваження до “Пласт і політика” Віталій Троць (на веб-сторінці ОЗО)

Саме таке поєднання двох понять викликало останнім часом найбільше запитань і дискусій, конфлікти на цьому ґрунті продовжують поставати і далі. Тому є важливим з’ясувати реальне співвідношення цих понять, та роль Пласту, як громадської організації в політичній системі України.

При чому тут в політичній системі України?

*По-перше, після відродження Пласту було вчинено декілька серйозних помилок Пласт постав як **організація, котру хотіла бачити українська діаспора**, а не така, що була і є потрібною для відродження нації.*

Пласт повстав на українських землях. Ніхто в діяспорі не змінив завдання, яке поставив Дрот. (Пласт організація укр. молоді для всебічного патріотичного самовиховання.) Дрот, Старосольський, Дурбак та інші пластові провідники були у діяспорі і допомагали Пластові розвиватися. Пластуни бачили, що пластові вартості, як з’ясовані Дротом, були корисні для розвитку людей та потреб громади. Одночасно пластуни черпали з довкілля (скавтського і нескавтського) і збагачували підходи та програми. Ідеальним Пласт у діяспорі не був і не є, так як нема ідеальної скавтської організації ніде, але організація пластового типу є потрібною в кожній країні і пластуни діяспори хотіли побачити скавтський Пласт в Україні. Ті, що їм скавтський Пласт не подобається, повинні створити свою організацію, а не перебирати Пласт підпільно.

*По-друге, методично-виховна діяльність ще не досягла того етапу свого розвитку, щоб реально пливати на суспільство, чи хоч **формувати** самих пластунів. Більше того, досить, нема реальної позиції Пласту в суспільстві.*

Пласт не має за ціль формувати людей. Пласт представляє корисні вартості і дає рамки для самовиховання (патріотичного, всебічного). Дитину/людину треба **переконати** не можливо **формувати**. Когось можна примусити діяти в певний спосіб, але не думати.

Щодо реальної позиції, якщо пластуни підуть у доросле життя і викажуться характерними і корисними, батьки/люди зауважать Пласт і Пласт буде мати певне місце, так як має Скавтінг по різних країнах. На жаль це не точний, не легкий і довгий процес.

По-третє, Пласт є аполітична організація.

Пласт завжди був **непартійний, але не аполітичний**: під Польщею пластуни присягали вірність Богові і Україні, у діаспорі демонстрували проти советського режиму, виступали перед урядами в обороні дивізійників тощо. Але робили це не зрамени будь-якої партії.

Було б брехнею, коли б хтось сказав, що Пласт є самодостатнім і що старші пластуни знаходять у ньому усе, що їм потрібно.

Для всіх напевно ні. Програма для УПС перейшла різні фази. Остаточо в практиці рішено, що старші пластуни є дорослими і самі собі створять програму відповідну до своїх потреб чи зацікавлень у своїх обставинах. В загальному курені УСП, УПС допомагають у вихованні і у проводах Пласту. Одночасно нема причини чому старші пластуни у своїх куренях не можуть продовжувати свого самовиховання у ділянках, які їх цікавлять, чи то на рівні гоббі, чи політики, чи української культури --семінарі/дискусії/дебати на різні сучасні теми. Ось кілька прикладів: як організувати ефективну кампанію у демократичній системі; як допровадити до компромісів/узгідності потрібних у широких політичних партіях; які засоби держави Європи вживають, щоб задержати свою культуру у глобальному світі; які правила західні держави вживають, щоб обмежити корупцію (корупція існує до якоїсь міри у всіх державах, бо людська вдача є та сама всюди); як забезпечити добробут, якого населення держави поголовно прагне. (Ідеалістів, героїв в будь-якому суспільстві є малий процент.) Подібних тем є багато, а самовиховання продовжується продовж життя, чи воно свідоме чи не свідоме. Поширення світогляду на різні теми надається тим, що вкінці підуть у дану ділянку, і допоможе всім горожанам краще зрозуміти політичні процеси і оцінити політичні платформи.

... нас радше ще 2 рази “заборонять”...

У сучасних обставинах, всі молодечі організації потребують допомоги від уряду. Але Пластові в Україні корисно якнайскоріше плянувати на якнайвільше самофінасування поза урядовою допомогою. Скавтський рух має дуже мудрі правила – обмеження урядового фінансування. Той хто платить, замовляє музику. В демократії уряди будуть мінятися. Варто подивитися, як скавтські організації в інших країнах дають собі раду.

Зараз Пласт ганебно вичікує того, коли за нього здобудуть Національну Україну.

Можна б дискутувати, яку Україну потрібно, але напевно всі пластуни погодилибся, що сучасний стан потребує змін. Але не є завданням Пласту, як організація, міняти уряди, це може бути завданням пластунів, які набули пластові вартості. Одночасно у вийняткових ситуаціях, пластові проводи можуть допомогти в обороні підставових вартостей, як правди, справедливості тощо (напр. Під час Помаранчевої Революції.) але не з рамени конкретної партії.

УІІІ. Протокол сходин конвенту 28.08.04

Ідеологічні резолюції

1. *Розробити і впровадити ідеологічний вишкіл для членів куреня, УСП/УПС і старшого юнацтва.*
Але Це є завдання виховного сектора не куреня
2. *Сформулювати і обґрунтувати мету (місію) і завдання Пласту на сучасному етапі та для уладів УПН/УПЮ/УСП/УПС*
Але Це є завдання КУПО, Конгресів, не куреня.
3. *Опрацювати засади релігійного виховання в Пласті*
Але Пласт не вчить релігії (Велика Гра Старосольського, чи не озона?)
4. *Дати інтерпретацію трьом головним обов'язкам пластуна і пластового закону та популяризувати її ...*
Але Завдання проводів або /і Конгресів
5. *Дати інтерпретацію участі Пласту і пластунів в громадському і політичному житті та популяризувати її.*
Але Завдання проводів не куреня.

.....

8. *Обґрунтувати необхідність і закономірність розвитку військово-патріотичного виховання.*

Але Виглядає, що озони справді не дбають чи це згідне з пластовим Статутом чи ні.

15. *Популяризувати ідеологічну позицію ОЗО*

Але ОЗО не має, що мати окремої ідеологічної позиції. Пласт має ідеологічну позицію і всі мають її популяризувати. Озони можуть популяризувати, не накидати, певні практики, що вони уважають корисними, так довго, як вони не перечать ідеологічній позиції Пласту.

Методичне забезпечення

... написання базового підручника для юнацтва, посібник для референта УПЮ, виховників, зв'язкових.

Але Писання підручників, посібників тощо є завданням проводів КПС або ГПБ. Індивідуальні члени куренів можуть виконувати в порозумінні з проводом Пласту.

Вражіння є, що озони хочуть творити “організацію в організації” і змінити підстави – інтерпретацію місії, ідеологічних положень та методики Пласту.

ІХ. Зауваження щодо відповідей членів ОЗО на Опитник

[* Є кілька відповідей, що неможливо було прочитати.]

Загально

1. Треба подякувати тим членам, що прийшли на зустріч, і за те, що відповіли на опитник.
2. На загал є вражіння, що відповіді були ширі, але переважно обережні.
3. Виглядає, що більшість тих, що відповіли переконані, що вони добрі пластуни.

4. Де не де виринає поняття, що “Україна понад усе”, помимо того, що на цю тему не було питання.
5. Цікавим є, що багато писало про те, що варто пишатися куренем: його виховною працею, яктивність у різних заходах, участю у проводах, але про військове пластування (особливість куреня) ні про Легіон ніхто не згадав. *

Зауваження до відповідей до поодиноких питань

Відповіді на 1, 2 і 3 (Про курінну льяольність і відповідальність один за одного)
Ці відповіді виявили почуття гордості за курінь, за його активність, за працю над розвитком Пласту тощо. Також є признання, що один на другого впливає і всі мають певну спільну відповідальність за себе, але, коли пізніше мова йшла про образ Богоматері, це була справа Онуфрієва. Мало хто уважав, що повинен був вплинути на нього, навіть ті, що не захоплені його “образом”/”картиною”.

Відповіді на 4 до 9 (Про “образ” Богоматері)

Не всі були захоплені “образом” Богоматері. Дехто погоджувався, що можна б образ трактувати, як святократство, але на загал, відповіді до питань про картину Богоматері виявляють, що озони або не бачать расизму, або він їх не турбує. Виглядає, що пластові проводи не досить ясно представили свої позиції. Після оскарження табору “Звитяги” на ЮМПЗ-2002 і заяви КПр-ди здавалося, що всі, а головню озони, повинні б були бути чулі до виявів расизму. (Див. Уривки з “Матеріалів до проблеми завішання діяльності куреня”)

Відповіді до 10 (Про рішення ГПБ)

Між озонами було багато непорозуміння, щодо “завішання” куреня. Вражіння було, що провідники не дуже спішилися вияснювати ситуацію. Всі уважали, що ГПБ потрактувало курінь ОЗО несправедливо. Дивлячись взад можна ствердити, що ГПБ не пояснило свого рішення досить точно. Один член ОЗО щиро признався, що невбирання однострою було формою бунту проти почуття несправедливости. Між відповідями позитивним було те, що багато турбувалося, який вплив ситуація буде мати на їхніх юнаків. Всі чулі на те, що мають бути добрим прикладом для юнаків.

Відповіді до 11 (Про здобуття влади.)

Для більшості -- закиди несправедливі, “всі заздрісні”. Озони здобувають владу чесно і демократично. Правдо-подібно мало хто чув про стратегію “Зробимо Пласт яким треба і виключимо з Пласту всіх, хто проти нас.” Це можливо таємниця “провідників.” У виїняткових відповідях є признання, що закиди могли б бути оправданими, але це мовляв вина індивідуалів. Для одного бойкот є допустимий, бо він має право на свою думку. Часом виглядає, що толерантність для озонів має іти в одну сторону.

Відповіді до 12 (Про пониження людської гідності.)

Правдоподібно більшість реагувало на слово “знущання”. Такого ніхто не бачив. Щодо пониження людської гідності, озони або не розуміють, що це значить або не чулі на таке пониження, або бояться признатися. Лише один писав про пониження в Пласті.

“Я в Пласті від (юнацтва) і був на пластових таборах і знаю, що приниження людської гідності в тій чи іншій формі є досить поширене. Знаєте, ми тут в Україні, ще маємо досить авторитарну культуру спілкування і в школі і в родині, - постсовєтському. Зміни на краще йдуть, але не так швидко.”

Інший (і таких більшість) пише: “Вперше про це чую. Прошу навести приклади. В Україні таких закидів немає, хіба хтось з України так пояснює в діяспорі свою кволість.”

(Тут варто пояснити, що в діяспорі також не ідеально. Продовж 15 років на кожному вишколі у Канаді був поставлений запит: хто бачив пониження у Пласті? Кожний раз, **всі** члени вишколу піднесли руки. Неймовірно, щоб в Україні лише один бачив приклади пониження.) На загал виглядає, що виховники в Україні (і це напевно відноситься не тільки до озонів) ще не дійшли до першого крока розв’язки проблеми, а саме признання, що проблема існує. (Див. Пониження Христі Ковальської.)

Відповіді до 13 (Про самовиховння)

Є загальне зрозуміння, що плекання самовиховання вимагає дію від юнацтва. Дехто писав про ініціативу але з одним винятком, майже* ніхто не згадав, що самовиховання вимагає також почуття відповідальности за себе, за свій розвиток, за набуття вартостей, за свої діла. Багато підкреслило важливість доброго прикладу. Очевидно добрий приклад є важливим засобом для виховника, але це має бути допомога переконати юнаків в рамках свободи думки, не засіб накинути своє думання, бо воно “правильне”. Є тонка лінія між одним і другим. Тема самовиховання потребує багато більше увагу у Пласті загально, а на вишколах особливо. (Про думки щодо самовиховання див. Звіт члена КВП, 2006.)

Відповіді до 14 (Про рішення ГПБ)

Всі уважали, що ГПБ несправедливо поступила. Всі почувалися покривдженними. Частинно це походило з незрозуміння ситуації, а в додатку провідники підсилювали почуття несправедливості. Дивлячись взад виринає питання чи можна було краще пояснити справу. На це важливо звернути увагу тільки тому, що будь-яке рішення ГПБ у майбутньому мусить бути чітко вияснене, всім доступне і надійно сприйняте, як справедливе – чи озонами, чи тими, що критикують озонів.

Відповіді до 15 (Про провідника у Пласті)

Більшість або не зрозуміла питання, або його оминала. Дехто писав про “вродженого” провідника, дбайливого, справедливого, відважного, сильного, рішучого, непохитного, “українця для України”, тобто “лицаря на білому коні”, який спасе Україну – історична романтика. Для одного “внутрішнє рішення”, тобто самовизначення є конечною передумовою демократичного вибору. Те, що Пласт плекає провідницькі якості всіх і те, що Пласт старається плекати демократичних провідників, тих, що виконують візію групи/суспільства, не було віддзеркалене в

жадних відповідях. Плекання якостей провідника і модерні поняття різниць між лідерами і менеджерами – це теми, що потребують більше увагу у Пласті загально а на вишколах особливо.

Відповіді до 16 (Інтереси ОЗО і інтереси Пласту)

З відповідей виглядало, що є щира лояльність до Пласту. Більшість уважала, що “ідеологія” ОЗО збігається з “ідеологією” Пласту, отже нема конфлікту лояльностей. Напевно мало хто свідомий маневрів провідників “перебрати”/змінити Пласт.

.....

X. Зауваження до картини Богоматері

Для пересічної людини шолом виглядає німецький/нацистський. Нацизм створив багато зла на світі, знищив міліони українського народу і багато інфраструктури українських земель. Отже шолом представляє зло. Неважне, що дивізійники боролися по стороні німців якийсь час. Це була потреба часу і вони боролися тільки проти Советського Союзу. (Так само альянти боролися по стороні Союзу, але головно проти німців.)

Одночасно напис виявляє расизм, відокремлення одної раси.

Матибожа є опікункою всіх божих дітей і її картина має представляти справеливість і бути пов’язана з добром, не злом на світі. Картина є свого роду святократством і ображує багато християн, навіть, якщо не всіх.

XI. Расизм – кілька думок

В суті расизм віддзеркалює несправедливе відношення до других. Це засудження кожного за дії других, або характеризування групи несправедливо. (Гітлер уважав українців *untermenschen* бо вони були “лише” хлібороби і лише до того надавалися, отже мали служити “вищим”німцям. Подібно, в Канаді, неосвічених селян, які приїжджали з українських земель, канадці, головно англосаксони, уважали “дурними” або принайменше “нездібними”.

Нема сумніву, що члени або/і проводи різних народів гнобили український нарід впродовж століть. Молодь повинна вивчати історію і повинна знати ці факти, але ми не повинні плекати ненависти до будь-кого. Це було б проти наших вартостей і одночасно некорисно ні для одиниць ні для держави. Молоді треба плекати любов не ненависть, щоб з неї вийшла психологічно здорова людина. Одночасно в державі відношення до чужинців чи різних етнічних груп треба оцінити в сучасному контексті.

Ось приклади:

Правдою є, що “ляхи” нас гнобили, але чи під час Помаранчевої Революції Ющенко мав відкинути поміч польського президента?

Також, правдою є, що не один “Каганович” нас гнобив в ім’я якоїсь імперії, але чи українці мали відкинути піддержку єврейських семінаристів на Майдані?

Багато “москалів” до сьогодні не може погодитися, що “хахли” мають свою державу, але чи це означає, що українська держава має всіх росіян вигнати, чи дискримінувати проти них?

В додатку, ми повинні розуміти, що західний світ, щиро і нещиро, засуджує расизм і дискримінацію. Якщо ми хочемо бути прийнятні до того світу, ми не можемо плекати і демонструвати прояви расизму чи дискримінації. Інші групи дуже скоро реагують на такі прояви супроти них, на жаль українці замало себе боронять. Часом вражіння є, що “хахли” навіть не бачуть, як їм плюють в очі. Що ми повинні вчити молодь, це мати відчуття до зневаги і вміти себе боронити на рівні особистому, громадському і державному.

Дійсність є, що у всіх державах є і будуть різні меншини. Кожна держава потребує мати мудру, корисну політику супроти них. Це не легко і проблеми є у кожній європейській державі. Україна потребує це питання також мудро розв’язати. Надіємося, що пластуни будуть в рядах тих політиків, що будуть ті питання розв’язувати і, що вони внесуть до дискусії пластові вартості і зрозуміння добра для українського народу.

ХІІ. Приклади невідповідних дій і положень членів куреня ОЗО.

1. Щодо розходження з пластовою ідеологією:
  - а) поняття “Юнацтва ОЗО”
  - б) “Напрямні куреня ОЗО”
  - в) проголошення ширення націоналізму одним із світоглядних елементів членів куреня
  - г) елементи (чи політика) пониження пластової діаспори
  - г) порушення братерста в Пласті – стеження юнацтвом з куренів, керованими виховниками ОЗО, за іншими виховниками.
2. У відношенні до політики:
  - а) програма вишколу в Івано-Франківську (для юнацтва);
  - б) Інструкція Легіону;
  - в) використання імені пласту в подіях помаранчевої революції (ст.Івано-Франківськ);
  - г) листівка куреня УПЮ Степ.Ленкавського;
  - д) Сич як політичний проект ОЗО (за матеріалами 8 КПЗ).
  - е) вживання на таборах і заходах “Гімну ОУН” та “Молитви українського націоналіста”.
3. Невідповідна воєнізована підготовка:
  - а) “Мілітаризм в Пласті” (Юрій Юзич)
  - б) спрямованість в Інструкції Легіону (Ю. Юзич);
  - в) участь кілька членів у військовому семінарі в Естонії.
  - г) вживання антисоціальних пісень (Марш ОЗО; із Поспівайника Куника- пісні УНСО, Лист до мами).
4. Щодо нацистських та расистських настроїв:
  - а) приватний образ Матибожої Онуфрїїва;

- б) свідчення Ю.Гладкого про контакти із скінхедами;
- в) співи під час Орликіади;
- г) марш “Звитяга”(останній куплет);
- д) бунчужний Легіону в Естонії (нацистська форма і вітання);
- є) Поспівайник Куника (пісня “Україна в огні”).

5. Щодо фізичних покарань та психологічного тиску:

- а) Герць;
- б) Джура;
- в) звіти КТК та А.Чемеринського і Ю.Гладкого.

XIII. Додаткові матеріали:

Психологічні наслідки пониження Др. Христя Ковальська

Психологічні наслідки пониження, як форми усного знуцання (bullying) почали більш об’єктивно студіювати тому 20-30 років. Історичний перегляд дослідів з психології та педагогії виявляє, що існують сильні докази про негативні психологічні наслідки пониження. Ще в 1970-их роках відомий скандинавський науковець, Д. Олвеус (D. Olweus), професор психології в Норвегії, розвинув наше знання про фізичне, усне та психологічне знуцання, в тому і психологічне пониження. На підставі його праць швидким темпом поширилися досліді в Європі, Північній Америці та Австралії. Сьогодні аналізують наслідки пониження не тільки у відношенні дітей (тобто по школах, молодечих організаціях, таборах тощо. [див. Праці Д. Пеплар (D. Peplar)], але також в структурі робочих/професійних організаціях/цехах [див. Г. Полпо-Рокабой (G. Poilpot-Rocaboy)].

Кожна особа особливо в дитинстві і навіть в дорослому віці, знаходиться в ситуаціях де її понижують, дразнять, осміхують тощо. Коли така поведінка перестає входити в рамці “нормального”, хоч неприємного життєвого досвіду, а переходить межі в психологічне пониження зі всіма своїми негативними наслідками?

Психологічне пониження має три головні характеристики. Поперше це не одноразовий випадок, а поведінка, яка повторюється протягом часу. Частота та довгочасність такої поведінки загострюють негативні наслідки.

Подруге в психологічному пониженню існує нерівність влади (power imbalance) поміж особою, яка понижує та особою/групою супроти, якої спрямоване пониження. Нерівність влади може існувати через різниці в позиціях авторитету. Наприклад, повторне пониження від одиниць, які вже мають певний авторитет через становище (вчитель, вихователь, виховник і т.п.) має набагато більш негативні психологічні наслідки для дітей під їхньою опікою.

Третя характеристика психологічного пониження це свідомий або підсвідомий намір непокоїти, тривожити чи шкодити певній одиниці/групі, незважаючи на

негативний ефект такої поведінки. [див. Д. Олвеус, Б. Кольоросо (B. Coloroso), Гувер і Олівер (Hoover & Oliver), Брендтро (Brendtro)]

Вживаючи вище подану дефініцію психологічного пониження існують дуже сильні докази про довготривалі негативні наслідки для психіки, самоповаги і самопевності одиниць супроти, яких пониження спрямоване. Підвищений стан напруження пов'язаний з психологічним пониженням може викликувати: страх, недовір'я, тривогу, депресію, агресивність, проблеми з сном, втому та інші фізичні симптоми, проблеми з пам'яттю, інерцію тощо. [Аїнарсен і Мікелсен (Einarsen & Mikkelsen, 2003), Д. Олвеус (D. Olweus, 1993), Пеплар і Конолі (Pepler & Connolly, 2005)]. Діти, які переживають часте пониження мають більше фізичних та психологічних проблем, як їхні ровесники. Їхнє страждання може перешкоджати в навчанні, в співвідношенні з ровесниками або виявлятися в негативній поведінці вдома. Досліди також підкреслюють, що негативні наслідки можуть проявитися аж в дорослих роках. Одиниці, які пережили знущання (bullying) в дитинстві більш загрожені поважними ментальними хворобами (напр. хронічна депресія, спроби самогубства і т.п.) вже маючи 20-30 років.

Негативні наслідки психологічного пониження існують також в дорослих особах, які переживають таку поведінку. Останньо досліді охоплюють аналіз такої поведінки в структурі організації. Г. Полпо-Родчой та інші досліджують негативні ефекти психологічного пониження в місяцях праці. Доказують, що продуктивність і працездатність зменшуються, маючи фінансові консеквенції для організації.

Вже давно тому виключили пониження з педагогіки. На підставі поширених дослідів в багатьох країнах світу вчителі чи вихователі, які понижують дітей ризкують серйозними консеквенціями включно зі стратою праці та легальними наслідками. Молодечі установи і організації в своїх правильниках забороняють психологічне пониження для виховників, як і для учасників [див. Онтаріо-Асоціація таборів (OCA Ontario Camping Association)]

Як бачимо психологічне пониження має багато негативних наслідків для дітей і дорослих, для одиниць, як і для організацій. Тяжче поправляти помилки, набагато легше запобігати проблемам. Існують різні матеріали, підручники та програми, які допомагають нам викоринити таку поведінку. **Перший крок – це признати шкідливість пониження.**